

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

Ita Paludanus, Capreolus, Sylvester, Nugno, A
Petrus de Ledefina, Sylvius, & alij.

6. I.

Verior & probabilior sententia, duplici conclu-
sione statuitur.

Dico primò : Nequit simplex Sacerdos ex
commissione Summi pontificis conferre
Majores Ordines. Ita D. Thomas hic quæst. 38.
art. 1. ad 1. ubi hæc scribit: Papa qui habet plenitu-
dinem potestatis Pontificatus, potest committere non E-
piscopo ea quæ ad Episcopalem dignitatem pertinent,
dummodo illa non habeant immediatam relationem ad
verum corpus Christi; & idè ex ejus commissione ali-
quis Sacerdos simplex potest conferre minores Ordines,
& confirmare, non autem aliquis non Sacerdos nec i-
terum Sacerdos majores Ordines, qui habent imme-
diatam relationem ad corpus Christi, supra quod con-
secrandum Papa non habet majorem potestatem, quam
simplex Sacerdos. Quibus verbis rationem funda-
mentalem nostræ conclusionis insinuat: Cum e-
nim Summus Pontifex non habeat majorem po-
testatem supra corpus Christi verum in Euchari-
stia, quam simplex Sacerdos, quia habet solum
potestatem circa ipsum ut consecrandum, ex e-
jus commissione non potest simplex Sacerdos
illos Ordines conferre, qui immediatam rela-
tionem habent ad corpus Christi verum: Sed
Majores Ordines immediatam relationem ha-
bent ad corpus Christi verum: Ergo nequit sim-
plex Sacerdos ex commissione Summi Pontifi-
cis illos conferre. Minor est certa, nam licet
non evidenter constet quod Subdiaconatus dicat
immediatum Ordinem ad corpus Christi (idè-
que plures existiment, posse Pontificem conce-
dere simplici Sacerdoti, ut ordinet Subdiacono-
num) id tamen de Sacerdotio & Diaconatu ma-
nifestum est; nam corpus Christi verum duplici-
ter considerari potest in Eucharistia, nempe ut
consecrandum, & ut distribuendum fidelibus,
sive ut deferendum: ut consecrandum immédia-
tè respicitur à Sacerdotio, cujus proprium mu-
nus est conficere corpus & sanguinem Christi
per verba consecrationis; ut deferendum verò,
sive distribuendum, respicitur immédia-
tè ab Ordine Diaconi, utpote qui in primitiva Ecclesia
ex officio distribuere sanguinem Christi sub
speciebus vini, & modò portat ex officio corpus
Christi in pixide, vel in patena: Major verò pro-
batur: Si non obstante quod potestas Summi
Pontificis in verum Christi corpus non sit major
eà quam habet simplex Sacerdos, posset nihil-
ominus simplex Sacerdos, ex ejus commissione
illos Ordines conferre qui immediatam rela-
tionem habent ad corpus Christi idem posset va-
lidè absque ejus commissione; quemadmodum
enim commissio non potest augere potestatem
simplicis Sacerdotis supra corpus Christi verum;
ita nec extendere illam potest supra ea quæ im-
mediatè corpus illud respiciunt.

4 Confirmatur & explicatur hæc ratio: Ideò po-
test summus Pontifex committere simplici Sa-
cerdoti ut validè Sacramentum Confirmationis
administret, quia potestas administrandi hoc Sa-
cramentum, est potestas aliquid præstandi quod
immediatam relationem habet ad corpus Chri-
sti mysticum, sive ad membra talis corporis,
nempe ad fideles, capaces suscipiendæ Confir-
mationis; major autem est potestas Summi Pon-
tificis, quam simplicis Sacerdotis, supra corpus
Christi mysticum: Ergo cum è contra summus

pontifex non habeat majorem potestatem su-
pra corpus Christi naturale, quam simplex Sa-
cerdos, non potest ei concedere facultatem mi-
nistrandi illos Ordines qui immédia-
tè ad illud corpus, juxta tritum illud Philoso-
phorum axioma: Si affirmatio est causa affirmatio-
nis, negatio erit causa negationis.

Confirmatur ampliùs: Si summus Pontifex pos-
set dare facultatem simplici Sacerdoti confe-
rendi Majores Ordines, vel ex potestate juris-
dictionis id posset, vel ex potestate Ordinis: Non
ex potestate jurisdictionis, utpote quæ non est
ad actus qui immédia-
tè respiciunt corpus Christi mysticum,
vel solum remotè habitudinem dicunt ad cor-
pus Christi naturale. Neque ex potestate Ordinis,
utpote quæ non est major in Summo Pon-
tificis, quam in aliis inferioribus Episcopis, qui
tamen nequeunt facultatem illam simplici Sa-
cerdoti committere, ut fatentur Adversarii: Er-
go summus Pontifex non potest dare faculta-
tem simplici Sacerdoti conferendi Majores Or-
dines.

Dico secundo simplicem Sacerdotem posse ex
commissione vel privilegio Summi Pontificis
conferre Minores Ordines. Constat tum ex pra-
xi Ecclesiæ, tum ex Tridentino sess. 23. cap. 10.
de reform. ubi Concilium supponit Abbates ex
privilegio Sedis Apostolicæ, posse Minores Or-
dines conferre Regularibus sibi subditis, solum-
que prohibentur, ne eos conferant laicis etiam
sibi subiectis. Eodem privilegio gaudent Pres-
byteri Cardinales, ex consuetudine, quæ, ut ait
Soto, est optima legum interpretes.

6. II.

Solvuntur objectiones.

Contra primam conclusionem objicitur pri-
mò: Florentinum in Decreto Eugenij sta-
tuens solum Episcopum esse ministrum Sacra-
menti Ordinis, addit ordinarium: Ergo cum lo-
quatur de ministro Ordinis universaliter sum-
pto, censet simplicem Sacerdotem posse esse mi-
nistrum extraordinarium ex commissione Pon-
tificis, Sacramenti Ordinis universaliter sum-
pti, & consequenter Sacerdotij & Diaconatus.
Secundo, ex Concilio Antiocheno cap. 10. &
Ancyrano cap. 13. concedebatur Chorepiscopis
(qui ut fusi docet Damasus Epist. 5. non erant ni-
si simplices Sacerdotes) collatio Diaconatus &
Presbyteratus, dummodo ab Episcopo civitatis
licentiam accepissent.

Tertiò, Innocentius VIII. concessit Abbati-
bus ordinis Cisterciensis facultatem conferendi
suis Monachis utrumque ordinem Diaconatus
& Subdiaconatus, ut referunt Emmanuel Ro-
dericus tomo 1. quæst. 12. art. 3. & Vazquez hic
disp. 243. ca. 4. qui ait tale privilegium se legisse
in quodam vetusto Codice qui inscribitur:
Collecta Bullarum Ordinis Cisterciensis, & in Biblio-
theca Collegij Complutensis Societatis Jesu ser-
vatur.

Ad primum respondeo. Florentinum dicendo
Episcopum esse ministrum Sacramenti ordinis,
addidisse ordinarium, propter ordines Minores,
qui licet sint sacramenta, possunt tamen, ex com-
missione Summi Pontificis, à non Episcopo va-
lidè & licitè conferri.

Ad

11 Ad secundum respondetur primo, instituta A Synodi Antiochena; tempore Julii i. habita; nullius esse authoritatis, utpote quæ ab Africanis edita fuere, ut probat Baronius tomo 3. ad annum Domini 341, unde nonnulla ex illis, antiquis Ecclesiæ constitutionibus repugnant, qualia sunt quæ habentur can. 13. contra celibatum Sacerdotum. Nec obstat quod quidam Pontifices aliquando nonnullos ex Canonibus illius Concilii citaverint; id enim solum fecerunt quando agebant contra Græcos, ut eos propriis armis debellarent.

12 Secundo respondetur, duplicis generis olim Chorepiscopos fuisse, quidam enim non aliud erant quam Presbyteri, licet haberent ab Episcopo aliquam commissionem super reliquos Presbyteros, qualem nunc habent Decani, & de illis loquitur Damasus Epistolâ citatâ: Alii vero erant veri Episcopi, sed vel sine certa Diocesi, solumque ad conversionem infidelium ordinati, vel Vicarii tantum aliorum Episcoporum; & de istis loquitur Concilium Antiochenum, ut liquet ex ipso textu, sic enim habet: *Qui in villis & vicis constituti sunt Chorepiscopi, tametsi mentis impositionem ab Episcopis susceperunt, & ut Episcopi sunt consecrati, tamen placuit sanctæ Synodo, scire eos oportere, modum proprium retinere, ut gubernare adjacentes Ecclesias sibi commissas, & esse contentos propria solitudine & gubernatione, quam susceperunt. Constituire autem his permittitur, Lectores & Subdiaconos, atque Exorcistas, quibus sufficiat tantum graduum licentiam accepisse, non autem Presbyterum, aut Diaconum audeant ordinare, præter conscientiam Episcopi, vel Ecclesiæ cui adjacent inveniuntur. Similia habet Concilium Ancyranum cap. 13. citato, ubi dicitur, Chorepiscopis non licere Presbyteros vel Diaconos ordinare, sed neque urbis Presbyteros, nisi cum litteris ab Episcopo permissum fuerit.*

13 Ad tertium respondet Coninck, incertum esse, an tale privilegium verè à Sede Apostolica emanaverit; quia si reverà à Sede Apostolica emanasset, nullum debet esse dubium, quin eo semper uti fuissent Abbates Cistercienses, quando potuissent; quod vix credibile est eos fecisse: Primo, quia cum ille usus fuisset publicus, non potuissent ita vulgò omnes sapere, sicut latuit. Secundo, quia nulla est causa, cur illi Abbates, post Concilium Tridentinum, desissent eo privilegio uti; tum quia nullibi in toto Concilio ullo modo revocatur; tum etiam, quia tametsi tacite & implicite fuisset revocatum, tamen Concilium Tridentinum, quoad Decretum de reformatione, in Gallia, ubi Abbatia illius Ordinis Cisterciensis sunt constituta, non nisi in rebus paucissimis, idque satis recenter, fuit receptum. Addo ex Nugno, hic Quæst. 38. art. 1. in expositione articuli, versus finem, quod Magister Victoria refert se vidisse diploma Summi Pontificis, in quo concedit facultatem Abbatibus Ordinis Cisterciensis, ut possent conferre Ordinem Subdiaconatus suis subditis. Ubi nulla fit mentio Ordinis Diaconatus, sed tantum Subdiaconatus. Sed quidquid sit de hoc,

Respondeo, Quod si reverà tale privilegium à Sede Apostolica emanaverit, usus est Pontifex opinione quam probabiliorem existimavit, licet reverà sit minus probabilis: quamvis enim in materia mortum & sacramentorum, non liceat uti opinione probabili, in concursu alterius, quam probabiliorem existimamus (ut in

differtatione de probabilitate fidei ostendimus) bene tamen in concursu alterius, quæ creditur probabilior, licet reverà sit minus probabilis. Eadem solutione utitur Thomasz, in materia de voto solemnii, cum illis obijciat, Summum Pontifices pluries dispensasse in votis solemnibus, & fecisse de Monachis non Monachos.

Quærent hicaliqui, an Episcopus excommunicatus, hæreticus, aut degradatus, Ordinem conferre possit?

Respondeo posse illos conferre valide, quamvis illicite; ut enim in Tractatu de Sacramento in communi fuisse ostendimus, efficacia Sacramenti non pōdet à fide aut bonitate ministrantis, sed ex sola institutione & meritis Christi. Unde sicut Episcopus hæreticus, excommunicatus, suspensus, simoniacus, degradatus &c. valide consecrat, & Sacramentum Eucharistiæ vere conficit, si habeat intentionem consecrandi, & supra debitam materiam, formam præteritam & Ordines valide confert, si servet quæ in Ordinum collectione servanda sunt; & sicut claracter Episcopalis, per nulla scelera deleta potest ita nec potestas conferendi Ordines, per nullam Ecclesiasticam censuram & potestatem potest auferri. Quare per degradationem non auferuntur ab Episcopo potestas ordinandi, quam à Christo accepit, sicut nec à Sacerdote potestas Christi corpus & sanguinem consecrandi, sed dumtaxat talis potestatis usus ipsi prohibetur, inobtemperantes illegitimus quidem, sed non invalidus redduntur. Ex quo facile intelliges plura juris Canonici decreta, in quibus dicitur Episcopos simoniacos, excommunicatos, aut degradatos, non posse Sacramentum Ordinis conferre; hæc enim de potestate legitima intelligenda sunt, namque quæ peccato facere non possumus; fieri non potest dicuntur, & infra appellantur; & in hoc sensu intelligendum est illud D. Leonis Epist. ad Athanasium, Episcopum Constantinopolitanum, quod refertur can. 68. i. quæst. 1. Extra Traditionem Dei, nec rata sunt Sacerdotia, nec rita sacrificia. His enim verbis (ut glossa explicat) solum declarare intendit, non esse rata Sacerdotia ab hæreticis collata, quoad rem Sacramenti, quæ est gratia, & licitum usum & executionem. Idem significare voluit D. Gregorius lib. 3. Epistolæ, cum dixit ordinatos ab hæreticis & excommunicatis, non consecrari, sed solummodo habere verum Sacramentum Ordinis, & characterem recipiant, gratia tamen sanctificante privantur, & gravi se inquinant peccato, eo ipso quod contra Ecclesiæ statuta, ab hujusmodi Episcopis scientes, & volentes, sacras ordinationes suscipiunt.

Dices, Damasus Epist. 4. ait, per illicitam mentis impositionem vulnerari caput suscipiens, & subdit: Reiterari necesse est, quod legimus in antiquo collatum minime probatur. Ergo censet ordinationem ab Episcopo hæretico, aut excommunicato, vel degradato factam, nedum esse illicitam, sed etiam irritam & invalidam.

Respondeo Damasum ibi solum agere de ordinatis à Chorepiscopis, quos negat esse veros Episcopos, & habere potestatem ordinandi. Unde non mirum, si ordinationem ab ipsometam, nedum illicitam, sed etiam irritam, & invalidam esse existimet, eamque necesse esse reiterari dicat.